

Vişinin tuttuğu yol

Fransanın Suriyedeki üslerini Mihver kuvvetlerine açması, Türkiye'nin menfaatlerine asla uygun değildir; çünkü harbi cennub hududlarımıza kadar getirmekte ve muvasala hatlarımızın kesilmesini mucib olacak bir vaziyet ihdas etmektedir.

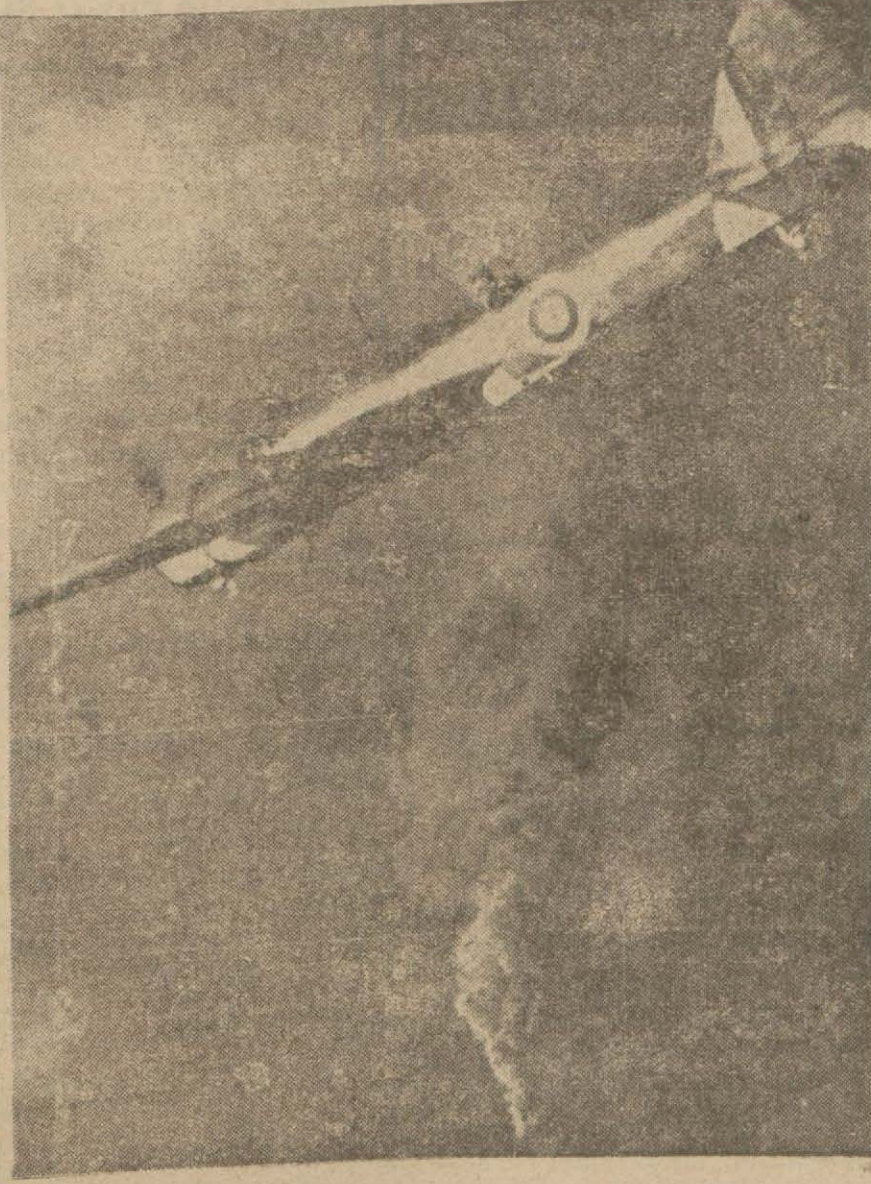
Yazan: Abidin DAVER

Fransanın, daha doğrusu, Vichy hükümetinin İngiltereye karşı Mihverle işbirliği yapması, Amerikada, büyük bir infial uyandırdı. Amerika, bu büyük davada, Fransayı da demokrasiler cephesinde farzediyor; onun Almanya ile hoş geçinmek siyasetini, mağlup ve muztar bir vaziyette bulunması dolayısıyla mazur ve zaruri görüyordu. Fakat, Vichy hükümeti, işi azıtarak kendi galiplerinin yanında İngiltereye karşı cephe almış ve İngiltereyi mağlup etmek için Almanya ile İtalyaya yardıma başlayınca Amerika «ya ben, ya Mihver» diye bağırarak mecburiyetinde kaldı.

Gelen haberlerden anlaşılıyor ki Amerika, Fransa ile her türlü münasebeti kesecek, Fransız halkına işe için yaptığı yardımları durduracaktır; hattâ, garp nisf küresindeki Fransız müstemlekelerinin, Amerika tarafından işgal ve idare edileceği gibi tehditlerden bile bahis var. Fakat yine Amerikan matbuatı «Çörcilin geçen seneki müraعاتının akim kaldığı bir vürdâ Ruzveltin müraعاتının muvaffak olması umumiyetle beklenilmiyor» diye ümitsizlik izhar ediyorlar. Fransız hükümeti, Almanya'ya yaklaşmak kararını verirken «bunun doğuracağı bütün avakibi hesaplamaş olmak lâzım geldiğine göre, artık Vichy'yi, ne sözle, ne işe maddeleri yardımını kesmekle, ne de müstemlekelerini işgal tehdidiyle yola getirmeye imkân yoktur. Fransa, aşağı doğru kaymaya başladığı bayırdı hergün biraz daha yuvarlanarak nihayet evvelâ, İngiltere ile, sonra da Amerika ile harbe girmek mecburiyetinde kalacak gibi görünüyor. Meğer ki iki cephele bir siyaset takip ede.

«Tavşana kaç, tazyıya tut!» atalar sözile ifade edilebilecek olan bu iki cephele siyaset, her iki muharip tarafa karşı, bir nevi garip bir bitaraflik muhafaza ederek onların kendi toprakları üzerindeki hareketlerine seyirci kalmak şeklinde tecelli edebilir. Bize, bu fikri ilham eden Suriyedeki hava meydanlarına «hücum ederek oradaki Alman tayyarelerini tahrir eden İngiliz hava kuvvetlerine karşı, Fransızların hiçbir hareketle bulunmamış olmalarıdır. Eğer, Fransızlar, bu siyasette devam edecek olurlarsa Mısırın politikasını örnek tutmuş olacaklardır. Mısır toprakları üzerinde harbedildiği halde Mısır hükümeti hâlâ harbe girmemiştir; Fransa da aynı surette hareket edebilir. Gücü yeten gelsin; Fransız idaresindeki üslerden istifade etsin; ben seyirci kalırım; diyebilir. Bu garip vaziyet kabul edilirse Fransa iki muharip arasında, mütemadiyen tekmeden bir futbol topuna benziyecektir. Onun için bugün Suriyede Alman ve İngiliz tayyarelerine karşı tatbik edilmiş olan bu seyirci politikası, diğer yerlerde, bilhassa Fransız ve Şimali Afrika topraklarında tatbik olunamaz; çünkü çok tehlikelidir.

Bu satırların yazıldığı saate kadar, Fransanın vaziyeti, henüz tamamiye aydınlanmamıştı; fakat örs ile çekiç arasında kalmış olan Vichy, çekice taraftar olmuş görünüyordu. Bu taraftarlık, onu, ister istemez yeni bir harbe sürükleyebilir. Çünkü hem Mihverle fillen yardım edip, hem de demokrasilerle sulh halinde kalmak kolayca başarılabilecek bir politika marifeti değildir. Anlaşılan Vichy «denize düşen yılanı sarılır» sözüne uygun bir harekette bulunuyor. İçine düştüğü mağlûbiyet denizinden kurtulmak için, Mihvere sarılıyor. (Devamı 4 üncü sayfada)

Bir İngiliz tayyaresi deni zdc bombaladıgı geminin yanarak batışını kontrol ediyor

AFRİKADA İngiliz motörlü vesaiti

Kapuzo mevzilerini işgal etti

Almanlara göre Sol-lum ve Kapuzodan İngilizler tardedildi

Ankara, 17 (Radyo Gazetesi) — İngiliz motörize kuvvetleri Libya - Mısır hududu üzerinde ve Libya - Mısır arazisinde Kapuzo kalesine ait bazı mevzileri işgal etmişlerdir. İngilizler burada Almanlardan 500 esir almışlar, tank ve sair harp (Devamı 4 üncü sayfada)

Amerika Fransız müstemlekelerinin işgalini düşünüyor

İngiltere Amerikada sivil tayyare mektepleri açacak

YAZISI DÖRDÜNCÜ SAYFADA

DÜNKÜ MAÇLAR

Altınordu 2, İstanbulspor 1,
Beşiktaş 3, Altay 1

Dünkü Altınordu - İstanbulspor maçından bir enstantane (Maçlara ait tafsilat dördüncü sayfamızda)

Irakta vaziyet

IRAK şehirleri

İngiliz tayyareleri tarafından bombalandı

Almanlar Irakı ellerine geçirmek için Musul üzerine yürüyecek
Beyrut, 17 (A.A.) — (D.N.B.) 18 numaralı Irak tebliği: Garp cephesinde: Umumi vaziyette hiçbir değişiklik olmamıştır. Mahdud keşif faaliyetleri vukubul-muştur.

Cenup cephesinde: Üç düşman tayyaresi Irakın bir şehri üzerinde uçarak birçok bombalar atmışlardır. Ciddi hasar yoktur. Kit'alarımız Basrada düşman mevzilerine taarruz etmişlerdir. (Devamı 4 üncü sayfada)

Moskova-dakisiyası memurlar

Daimî bulundukları yerleri

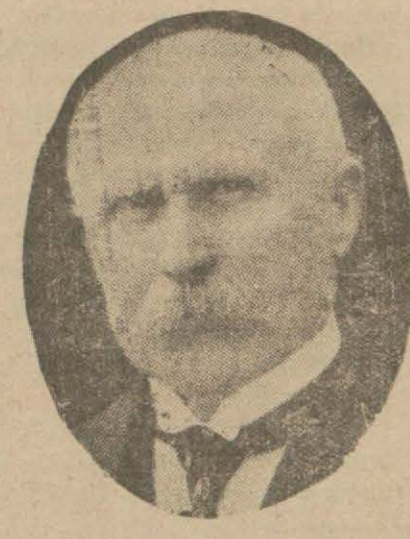
Hariciye, müdafaa ve bahriye nezaretlerine haber vererek terkedebilecek

Moskova, 17 (A.A.) — Sovyetler Birliği Hariciye halk komiserliği bugün Moskova nezdindeki encebî heyetlere gönderdiği bir tamimde, encebî siyasi ve konsolosluk mümessillerinin Sovyet topraklarında seyahatlarına ait hükümleri bildirmiştir. Bundan böyle mezkûr mümessiller, daimî bulundukları yerleri ancak Hariciye, Milli müdafaa ve Bahriye nezaretlerinin alâkadar makamlarına haber verdikten sonra terk edebileceklerdir. Yarınlaacak seyahatlar, gidilecek yol, tevakkuft edilecek yerler, müddetler vs. saire kaydedilmek suretiyle haber verilecektir. (Devamı 4 üncü sayfada)

“Sosyete şilep”, dün Denizyollarına geçti

18500 tonluk bakır, demir ve krom şilepleri Denizyolları idaresi kadrosuna girdi

İş Bankası - Etibank ve Deniz Bankın koyduğu müşterek sermaye ile kurulan Sosyete Şilep dünden itibaren tamamen Devlet Denizyollarına devredilmiş bulunmaktadır. Sosyete Şilebin 960 bin lira mukabilinde haricî memleketerden satın aldığı Bakır, Krom ve Demir şilepleri dün Mintaka Liman Reisliğinde resmen Devlet Denizyolları İdaresi adına tescil edilmiştir. Muhtelif iskelelerde sefer halinde bulunan gemiler aydınlarında Deniz Nakliyat Komisyonunun hak-kı tasarrufundan çıkararak Denizyolları emrinde çalışmaya başlayacaklardır. Bu suretle Devlet Denizyolları İdaresinin şilep kadrosuna 18,500 tonluktuk şilep ilâve edilmiş bulunmaktadır. Hepsini o. lan bu gemilerden Bakır 7350, Demir 6330, Krom 5700 tonluktur. Denizbankın lâğvından sonra Denizyolları İdaresi bankanın şirketinde olan hisselerine sahip olmuştur. Bundan sonra İş Bankasının hissesini ve müteakiben de Etibankın hisselerini satın alarak şirketi devir almıştır. Sosyete Şilebin bütün memur ve gemilerdeki mürettebatı Devlet Denizyolları İdaresi emrinde çalışacaklardır. Şirketin tasfiyesine 30 Mayıs 1941 den itibaren kanuni formaliteler dairesinde başlanacaktır.

Mareşal Peten

Fransa büyük bir şansa kavuştuğu kanaatinde

Ruzveltin hitabesine bir tebliğ ile cevap verildi

Vichy, 17 (A.A.) — Ofi ajansı aşağıdaki tebliği nesretmiştir: Roosevelt'in mareşal Petain tarafından yapılan hitabenin Fransız müstemlekelerini Almanyanın emrine vermek fikrini tazammun ettiğine inandırmağı istihdad eden beyanatu resmi Fransız mahalllerinde hayretle karşılanmıştır. Hususile ki Fransız Devlet Reisinin hitabesine verilen bu tefsir, garb yarı küresinde bulunan Fransaya ait Guyane, Guinee ve Martinik'in Birleşik Amerika tarafından işgalini ve aralarında Normandide de olmak üzere Birleşik Amerika limanlarındaki 10 Fransız gemisinin müsaderesini derpis eden resmi beyanatta aynı zamanda vuku bulmuştur. 1940 Mayısında, Fransa İngiltere tarafından terk edildiği sırada Amerika Fransanın müraعاتına cevap vermeğe lüzum görmemişti. (Devamı dördüncü sayfada)

HESS muamması

Fransızlara göre

Nazi şefi, Fransa'nın sırtından bir Alman - İngiliz sulhü yapacaktı

Londrada tahminler devam ediyor

Lyon, 17 (A.A.) — Le Temps gazetesinin tahminine göre Rudolf Hess'in firarı hakkında Alman mahfilleri tarafından verilen izahat hâdisenin bida-yetinde ileri sürülen nokta nazarı te-yid etmektedir. Bir taraftan Fransız - Alman münasebetlerinin selâha yüz tutmasına muhalif olan Hess Alman - Sovyet itti-fadi bağlarından da memnun değildir. Hess vakit geçmeden planını tatbik mevkiline koymak istemiştir. Mısırdaki görüşü terbiyeden tevaris-ylediği İngiliz sempatisinin bütün harp kâlfetlerini neticede İngiltere üzerine yükleyecek olan bir Fransız - Alman işbirliği fikri ile carışmaması müm-kün değildir. Filhakika Hess'in fikrine, Fransanın ve Fransız imparatorluğunun sırtından bir Alman - İngiliz sulhu ya-pılabilecekti. Fransanın tamamıyetti le-şinde Almanya tarafından sarahatle vaziyet alınması üzerinedir ki, Hess bu bapta başlamış olan müzakereleri mu-vaffakiyetsizliğe uğratmak için tahak-kuku imkânları bir maceraya atılmıştır. Londra, 17 (A.A.) — 3 numaralı Alman şefi Rudolf Hessin paraşütte İngiltereye inmesi arkasında gizlenen esrar hakkında bir birine zıt müteale-larin ileri sürülmesine devam edilmek-tedir. (Devamı dördüncü sayfada)

Bugün
Haftalık
askeriicmal
YAZAN:
Emekli Kurmay
Subay İ.B.
(Yazısı üçüncü sayfada)

Suriye meselesi

İngilizlere göre Telâşa lüzum yok, çünkü...

Almanların muvasala hattı 4 bin kilometre uzunluğundadır

İngiliz konsoloslukları Suriyede kalacak

İngiltere tam vaktinde harekete geçecek

Londra 17 (A.A.) — Londranın resmi mahfillerinde beyan edildiğine göre Alman şartlarının Vichy hükümeti tarafından kabul edil-mesi üzerine Suriye hâdiselerinin aldığı durum, askeri vaziyet itibari-le, hiç bir endişe vermemekte-dir. İhtiyar ve yorgun olan mare-salin son günlerde Mihver devlet-leri tarafından mütemadiyen taz-yika maruz kaldığı teslim edilmek le beraber Vichy hükümetinin al-dığı vaziyetin tasvib edilmediği gizlenmemektedir. Mihver devlet-leri ilkbahar taarruzunun birinci (Devamı dördüncü sayfada)

Amerika Cümhurreisi Ruzvelt

Amerikanın oynıyacağı bir çok koz var

Ruzvelt beyanattını izaha lüzum görmedi

Vaşington 17 (A.A.) — Ameri-kan sahil muhafaza teşkilâtı kur-mayından bildirildiğine göre Mih-ver ajanları tarafından yapılan tah-ribata benzer vak'alara mâni ol-mak üzere silâhlı muhafızlar İka- (Devamı 4 üncü sayfada)

19 Mayıs bayrağı bugün Ankarada

Bayrak bu sabah Çankırıya ve saat 14,30 da Ankara vilâyeti hududuna ulaşıyor

Çankırı, 17 (İkdam muhabirin-den) — «Ebedi Şefen Milli Şefe» sembolünü taşıyan ve Samsundan Ankaraya kadar Türk gençliğinin çelik ellerinde âdeta uçurularak getirilmekte olan «Bayrak» burada heyecanla beklenmektedir. Çankı- (Devamı 4 üncü sayfada)

Dün iki mühim yaralama vak'ası oldu

Bir genç nişanlısı ile nişanlısının anasını ve kardeşini, bir genç te iki yengesini ağır yaraladı

Dün öğle üzeri Feriköyünde bir yaralama vak'ası olmuş, Zihni a-dında bir genç, nişanlısı 19 yaşın-da Vesile ile annesi Ayşeyi ve 13 yaşındaki erkek kardeşi Kâmilî bi- (Devamı 4 üncü sayfada)

Günün Tenkitleri

Hep bir ağızdan...

Yazan: Selâmi İzzet SEDES

Kürek çeken kayıkçı, ağırı tophyan balıkcı, kutusunun ba-sımı bekliden kundura boyacısı, fırçasını sallayan sıvacı, harcını karıştıran rençber, kazmasını sırtlayan bahçıvan, baltasını o-muzlayan oduncu, kumaş toplarını istifleyen manüfaturacı, ka-dehlerini şıkırdatan meyhaneci, pınar başında köylü, masa önün-de şehirli, kâtip, muharrir, gaze-teci, memur, mebus, vekil bizde herkes şarkı söyler, bir beste mırıldanır, sevdiği bir havayı is-ıkla çalar. Biz musiki sever in-sanlarız, tek başımıza şarkı söy-lemiyenimiz yok gibidir. Fakat hep bir ağızdan şarkı söyleme-nin zevkini almamışız. Hep bir ağızdan şarkı söylemesini bilme-yiz.

Münirin, Safiye'nin, Muallânın «Saçlarına ak düştü!», «Turna-lar» gibi harcâlem şarkılarını dinlemekten, yüz kere, bin kere dinlemekten usanmıyanlar bu şarkıları sessiz sadasız dinlerler. Halbuki böyle harcâlem halk havalarını başka memlekelerde halk sessiz sadasız dinlemez, şar-kı söyliyien san'atkâra uyar ve hep bir ağızdan söyler. Bunun başka bir zevki, başka bir keyfi vardır. Biz henüz bu keyfi tadamadık. Yarından itibaren radyomu-zun pazartesi ve çarşamba gün-leri «Bir halk türküsü öğreniyo-ruz» başlığı altında yeni bir neç-riyata başlayacağım duyduğum zaman çok sevindim. Radyodi- (Devamı 4 üncü sayfada)

